

TẬP ĐỌC

VỠ LÒNG

TẬP II

(In lần thứ tư)

NHÀ XUẤT BẢN GIÁO DỤC—1964

TẬP ĐỌC VỞ LÒNG
TẬP II

CÂY HỒNG NHỎ

Cây hồng nhỏ nhỏ
Mới nhú chồi xinh;
Em cào sạch cỏ
Cho cành tươi xanh.

Công em chăm bón
Cây nở hoa rồi;
Cánh hồng mơn mớn
Thơm lừng khắp nơi.

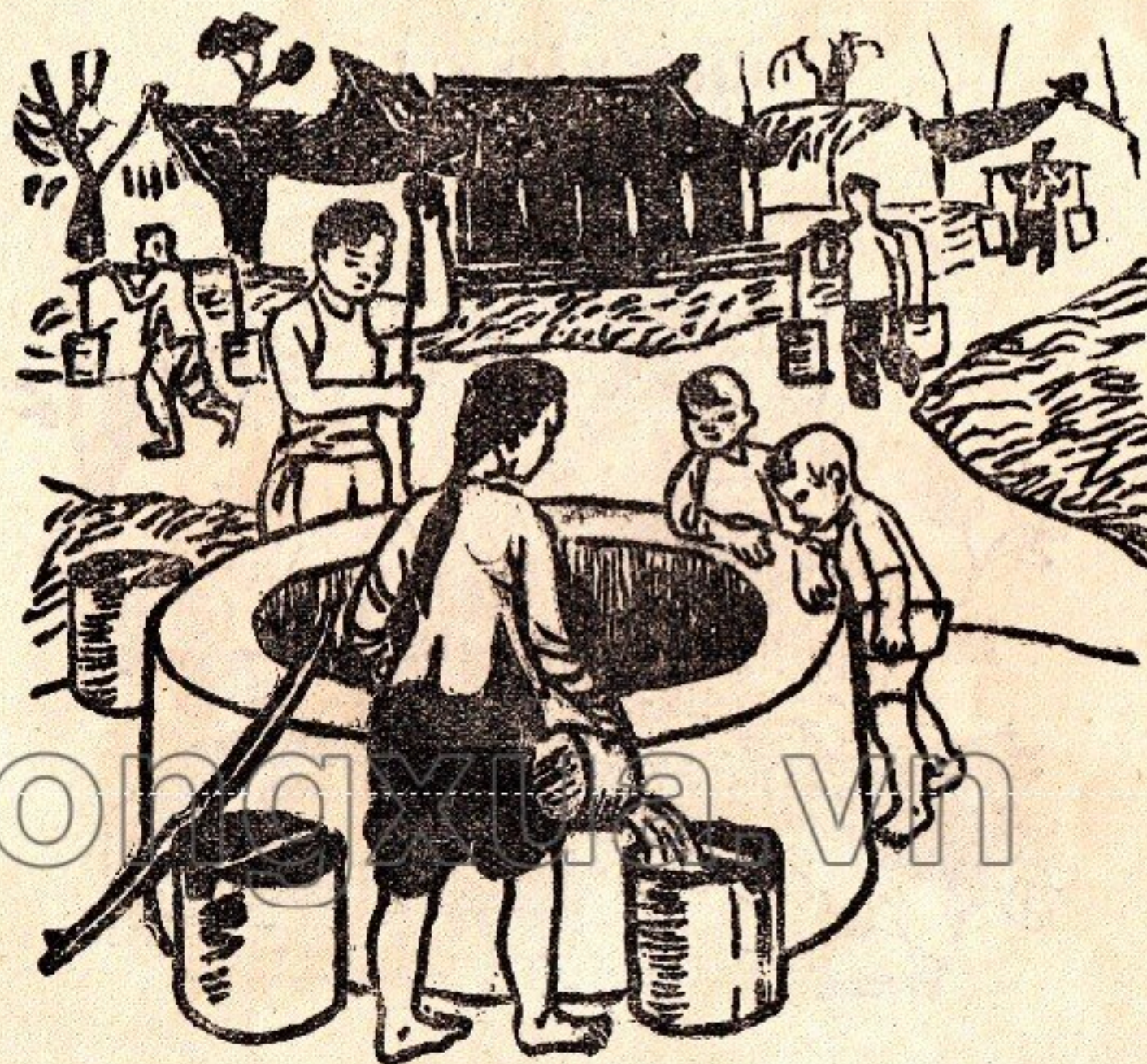
CON ONG CHĂM CHỈ

Con ong nhỏ nhỏ,
Lưng nó cong cong,
Đi khắp cánh đồng
Tìm hoa gây mật.

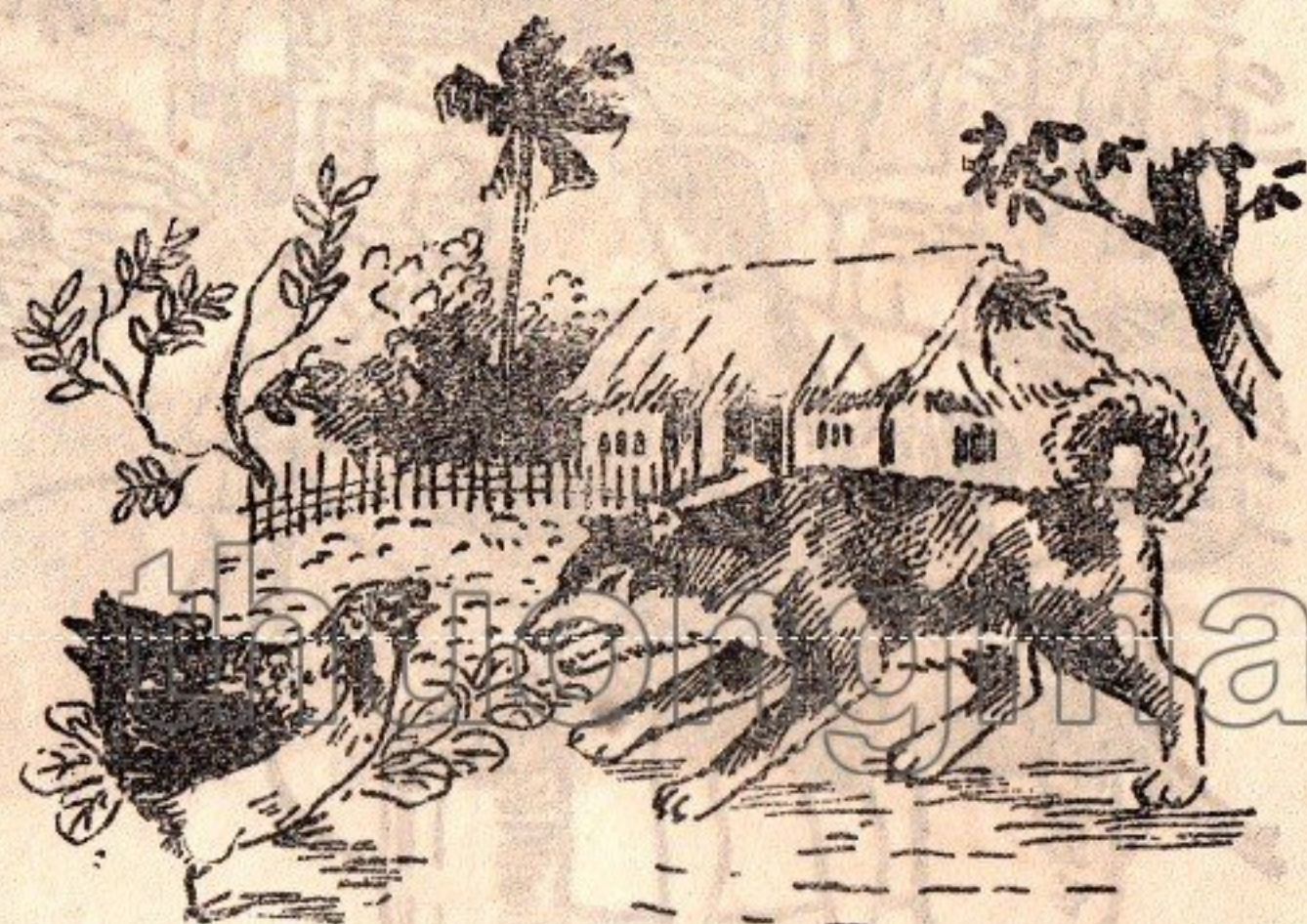
Em Hiên ngoan thật
Chẳng kém gì ong,
Chăm bón vun trồng
Vườn rau xanh tốt.

GIẾNG NƯỚC ĂN

Hợp tác xã thôn Bùi mới đào thêm một
cái giếng nước ăn. Giếng hình tròn, bờ
xây cao. Chiều chiều các anh, các chị ở các
xóm gánh thùng ra đây lấy nước. Nước
giếng trong sạch, dùng rất tốt.

CHÓ BẢO GÀ

Gà định vào vườn rau,
Chó bèn sủa gâu gâu :
“ Công lao người trồng trọt
Vất vả đã bao lâu
Gà không được vào đó
Đề phá hoại hoa màu ”.

CÂY LÚA

Tôi là cây lúa
Mọc ở ngoài đồng,
Nhờ bạn nhà nông
Bón phân chăm sóc.

Tôi sinh bông thóc,
Hạt gạo trắng ngần
Nuôi cả toàn dân,
Mọi người no ấm.

CHÚC THỌ BÁC HỒ

Ngày sinh nhật Bác đến rồi,
Cháu vui, cháu sướng, cháu cười,
cháu reo.

Bác yêu chúng cháu rất nhiều,
Cháu làm theo đúng mọi điều Bác
khuyên.

ANH BỘ ĐỘI

Hôm chủ nhật, ba em nhỏ chơi đùa
trên bãi cát. Một anh bộ đội đi qua
trông thấy. Anh rủ các em vào chơi
dưới gốc cây đa. Các em ngồi im lặng
nghe anh kể chuyện. Kể chuyện xong,
anh lại dạy các em một bài hát.

KHÔNG DỤI TAY BÀN LÊN MẮT

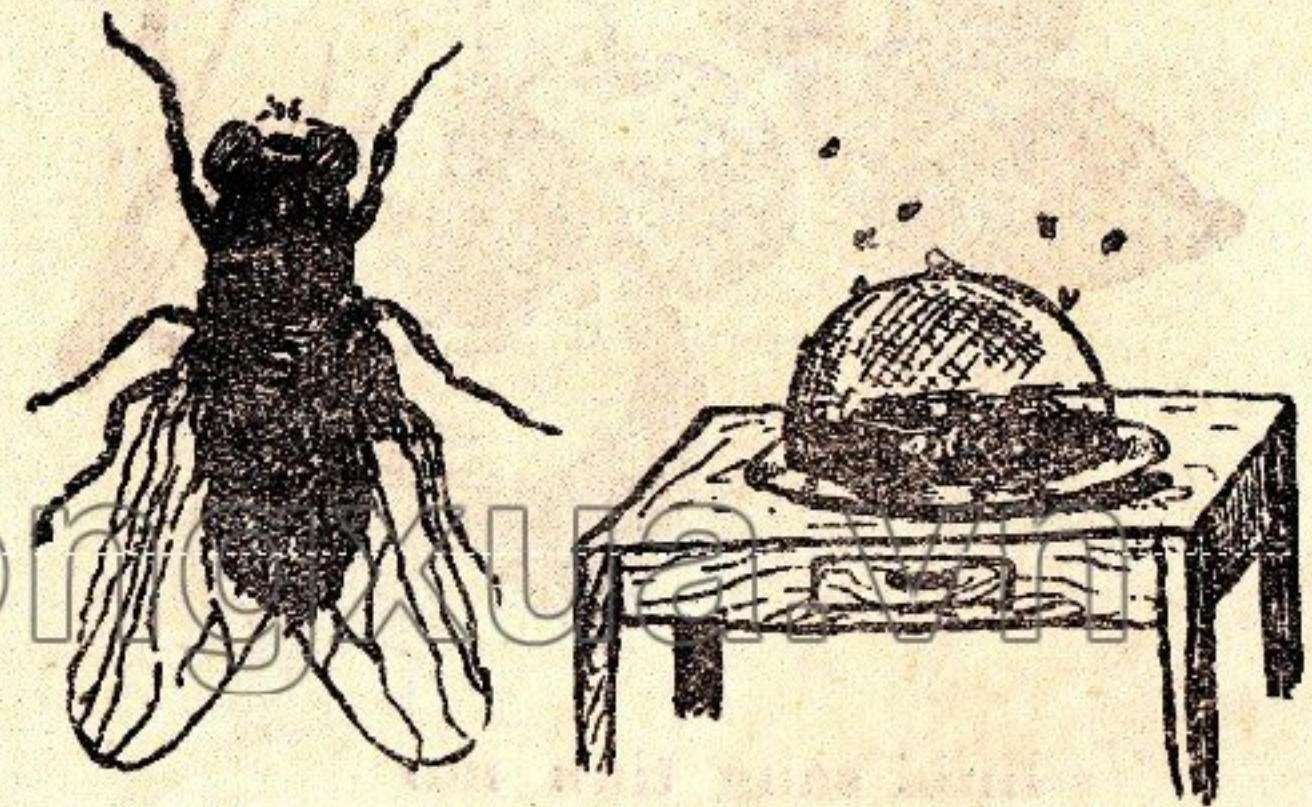

Vân đang nghịch đất thì mẹ đi chợ về. Vân vừa chạy lại, vừa đưa tay lên định dụi mắt. Mẹ Vân trông thấy vội ngăn lại:

— Ấy! Con đưa tay bàn lên mắt thì sẽ đau mắt đấy. Con vào rửa mặt đi.

Vân khẽ đáp: “Vâng” và đi lấy nước rửa mặt.

CON RUỒI

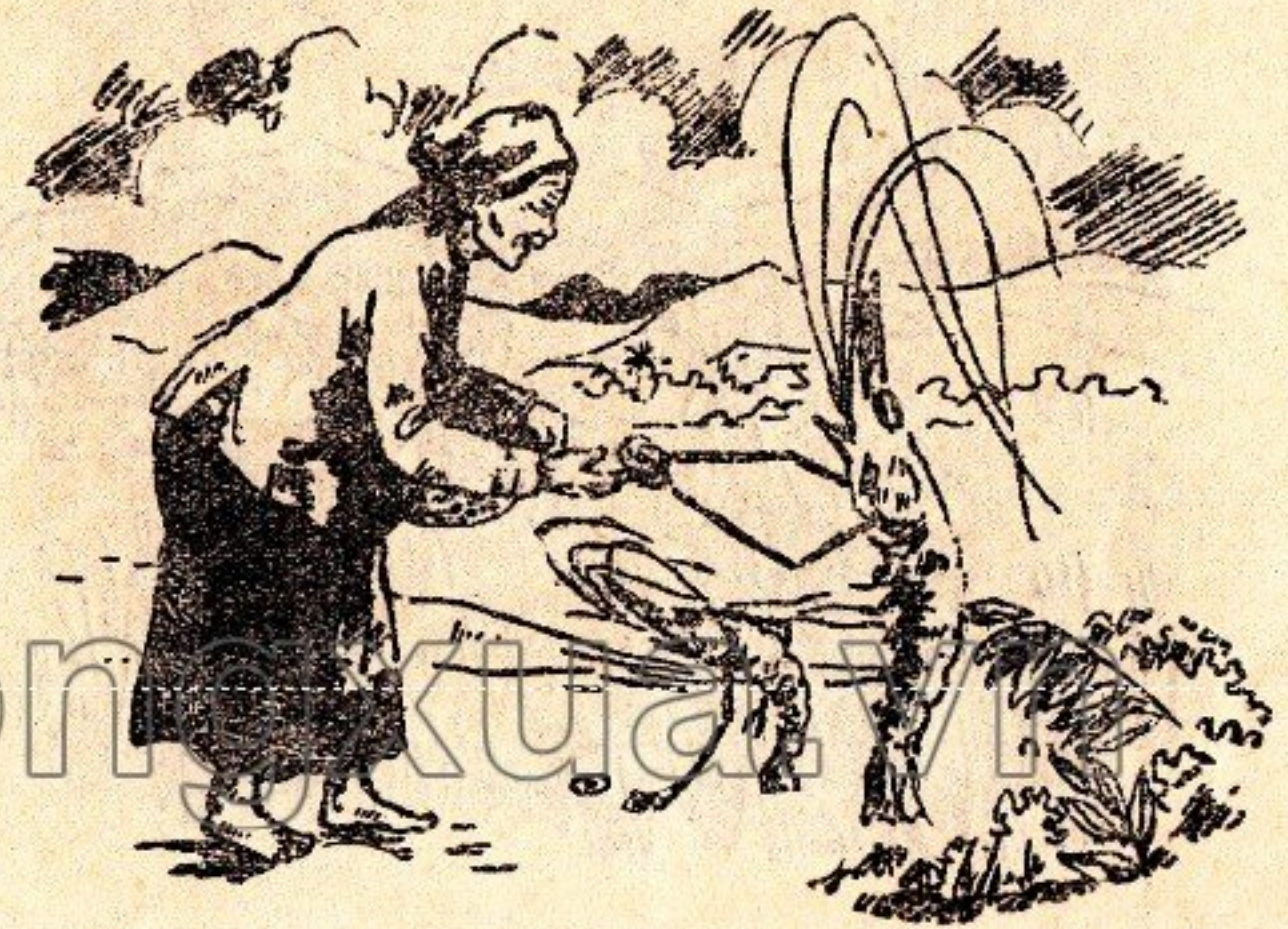
Con ruồi đậu ở chuồng phân,
Rồi bay đến đậu thức ăn, vạt dưng.
Đem theo bao giống vi trùng
Sinh nhiều bệnh tật vô cùng nguy nan.
Thức ăn phải dậy lòng bàn.

TÔNG VỆ SINH

Buổi sáng tinh mơ
Một đàn chim nhỏ
Bay vào vườn nọ
Làm tông vệ sinh:
Chuyên đi các cành,
Nghe ngửi dầu dùm ngó,
Lùng bắt sâu bọ,
Trong khoảng nửa giờ
Chanh, bưởi, mận, mơ
Sạch loài ăn bằm.

TÔM, TÉP THẬT THÀ

Bà còn đi chợ mua rau,
Cái tôm, cái tép đi sau lưng bà.
Tiền bà trong túi rơi ra,
Tép, tôm nhất được trả bà mua rau.

ĐÁNG KHEN

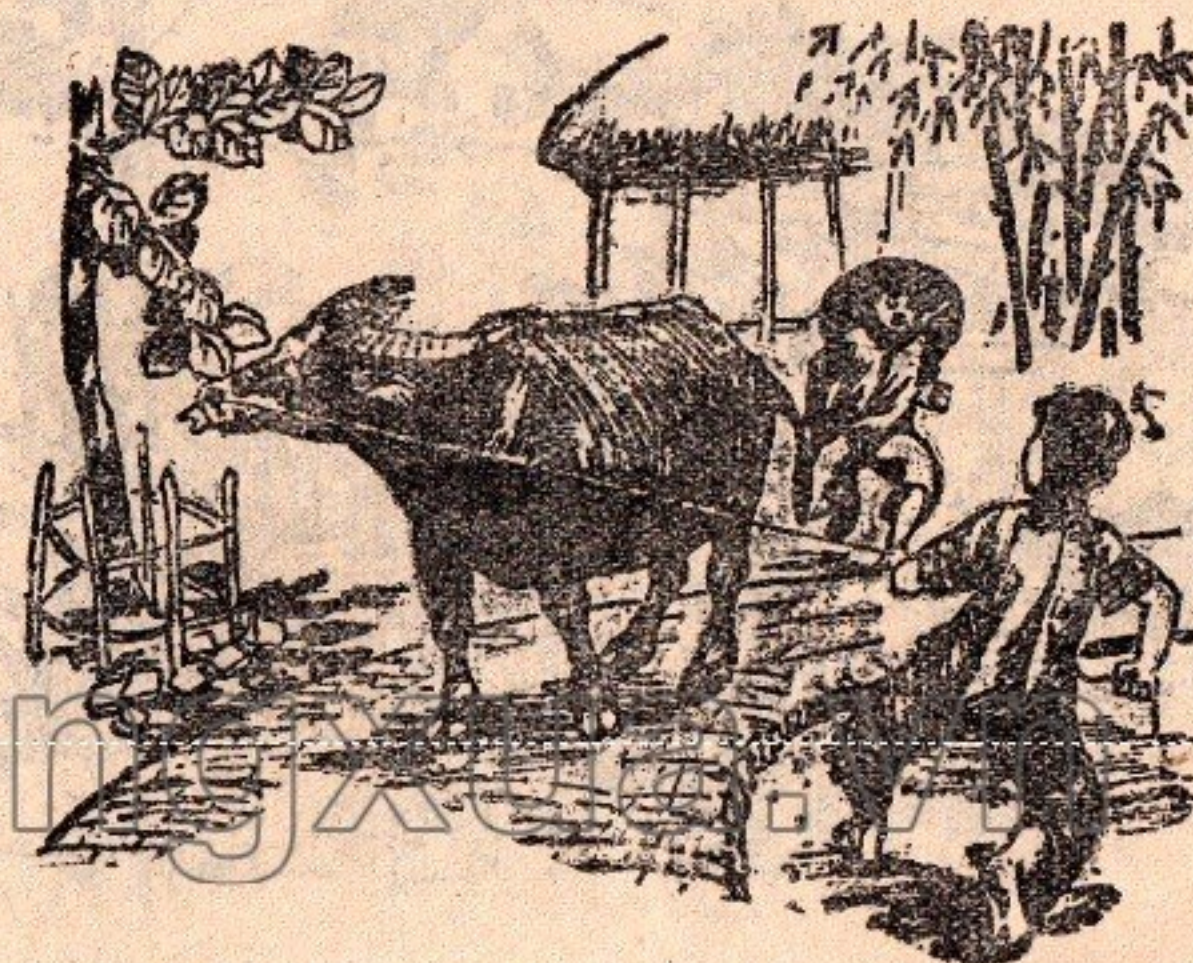

Con sáo nó đậu cành đa,
Hỏi thăm em Lý có nhà hay không?

— “Em Lý theo mẹ ra đồng
Bắt sâu, làm cỏ nên không có nhà.”

Con sáo nhảy nhót hát ca,
Hoan hô em Lý nhà ta hay làm.

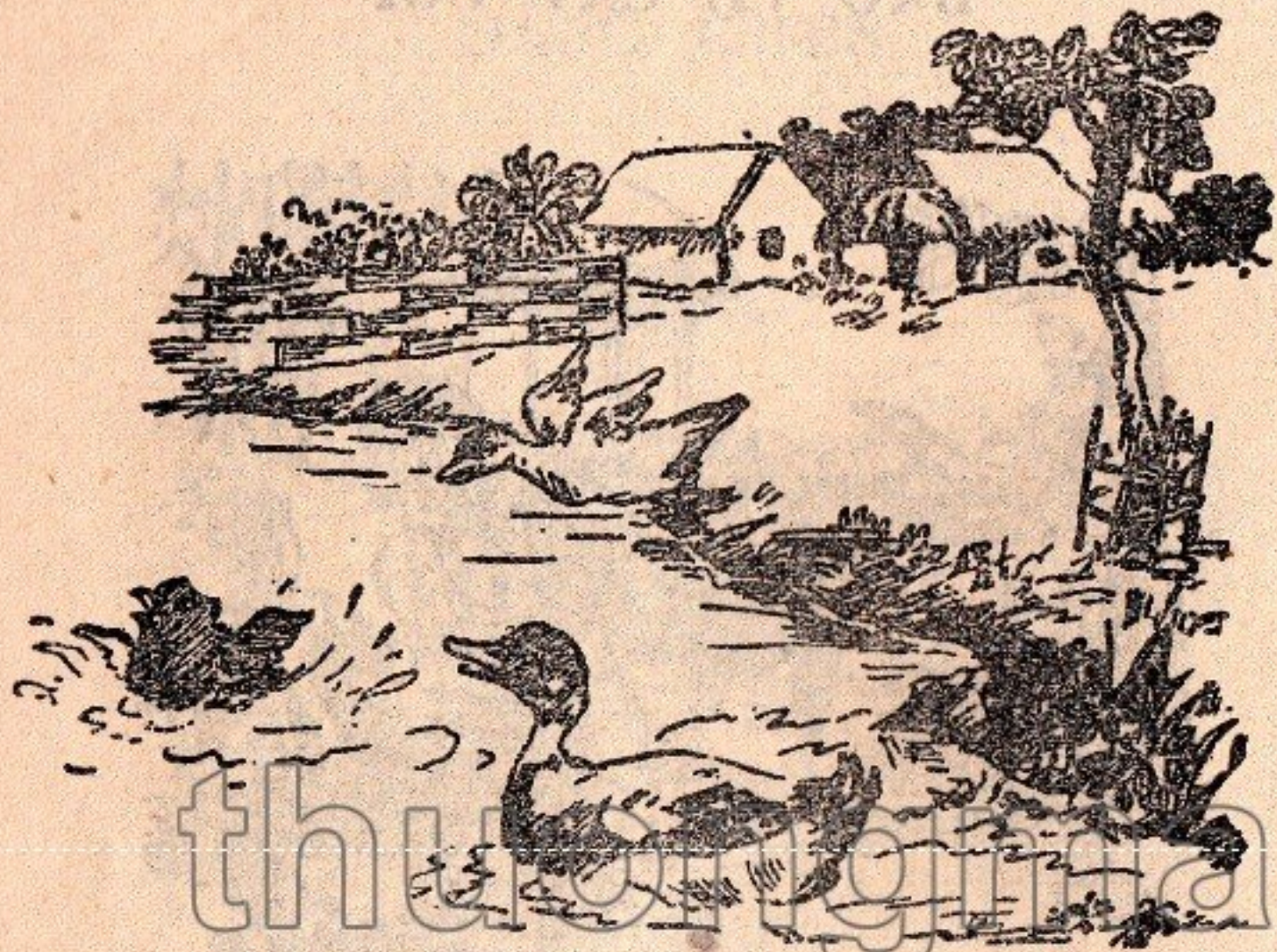
BẢO VỆ CÂY CỐI

Ven đường vào xóm có một dãy hàng
mới trồng, lá non xanh mơn. Một con
trâu lạc đàn đang ghéch mõm lên bứt
lá cây. Thạch vừa đi tới, vội dắt trâu ra
chỗ khác. Cùng lúc ấy, Sinh hốt hải chạy
đến nhận trâu.

Thạch bảo Sinh: “Lần sau Sinh chịu
khó trông trâu cẩn thận nhé!”

GÀ, NGAN, VỊT

Gà cùng ngan, vịt
Chơi ở bờ ao;
Chẳng may té nhào,
Gà rơi xuống nước.
Không chậm nửa bước,
Ngan, vịt nhảy theo,
Rẽ đám rong bèo
Cắp gà lên cạn.

MÙA HÈ

Mùa hè, mặt trời mọc thật sớm. Suốt ngày trời nắng. Có buổi, trời nóng nực khó chịu vô cùng.

Ngoài đồng lúa đã chín vàng. Hợp tác xã tổ chức cho các xã viên đi gặt từ sáng sớm để tránh nắng.

GẶT LÚA

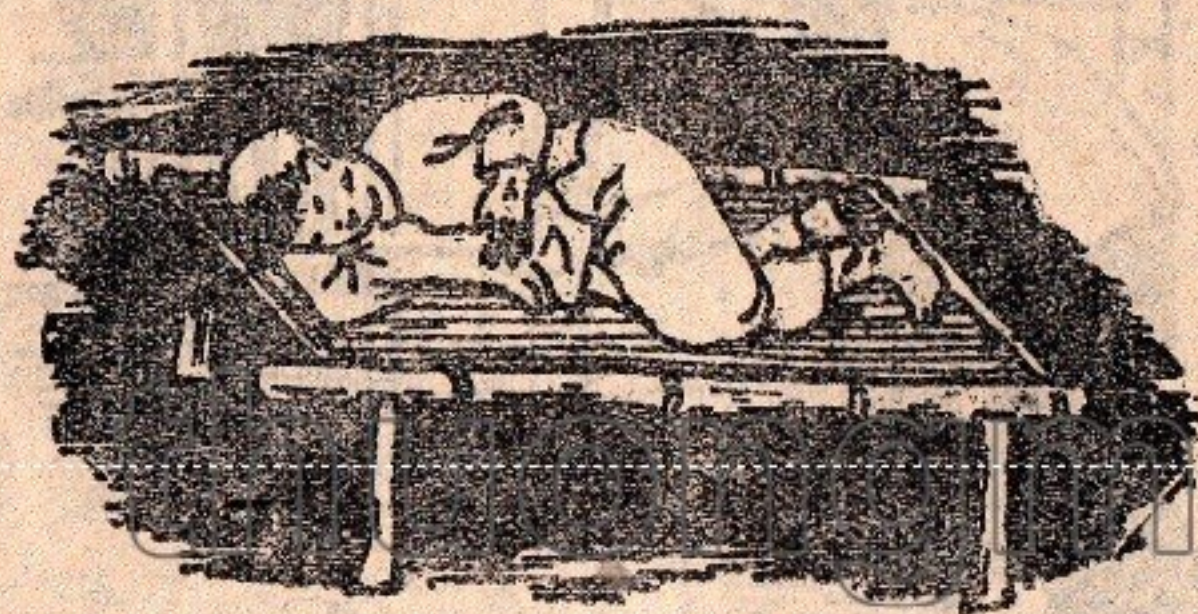
Từ mờ sáng, các xã viên đã ra đồng
đề gặt lúa. Mọi người hăng hái làm việc.
Tiếng hái cắt lúa xoèn xoẹt xen lẫn tiếng
cười nói giòn giã. Chẳng mấy chốc, lúa
đã gặt xong. Mọi người thi đua gánh
lúa nhanh về hợp tác xã.

CÒN RUỒI CÒN ĐẬP

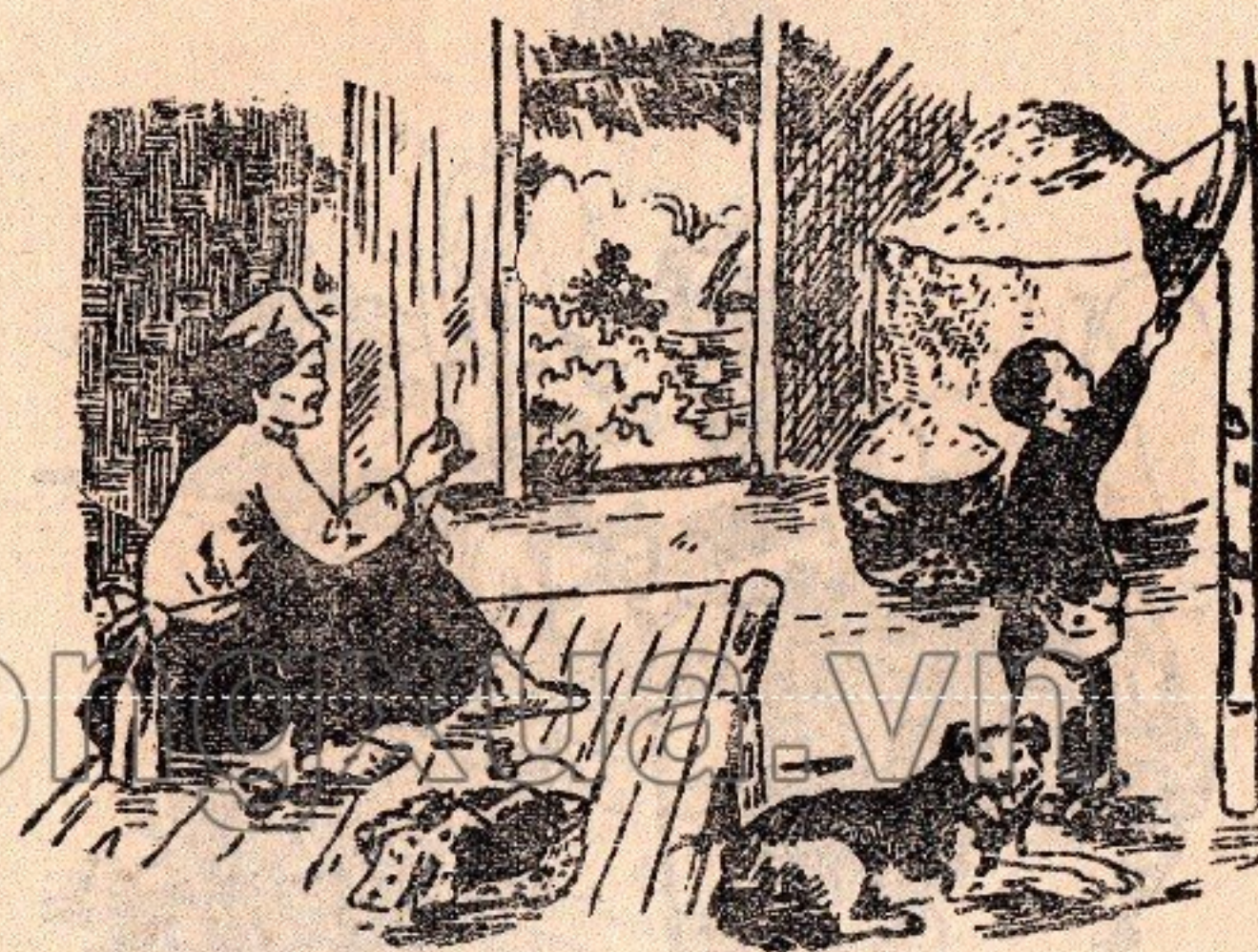
Lan tay cầm vĩ ruồi, mắt chăm chú
nhìn xuống đất. Thấy ruồi, Lan giơ se
sẽ cái vĩ lên, rồi đập đánh đẹt một cái.
Thế là một con ruồi bẹp dí. Lan ghét
ruồi lắm. Lan nói với mẹ: “Giống ruồi
chỉ làm hại. Còn ruồi, con còn đập”

NGỦ QUÊN MẮC MÀN

Đêm khuya hóng mát ngoài hiên,
 Có anh bạn Tú ngủ quên mặc màn.
 Họ nhà muỗi rủ nhau sang,
 Giương vòi ra đốt, anh mang bệnh liền.
 Thế rồi sốt rét liên miên.

ĐI NẮNG PHẢI ĐỘI NÓN

Trời nắng, Bích đi học quên đội nón.
 Bà Bích gọi lại bảo: “Cháu vào lấy nón
 mà đội; đề đầu trần thế dễ bị ốm đấy”.
 Bích nghe lời bà, quay vào lấy nón
 đội rồi mới đi học.

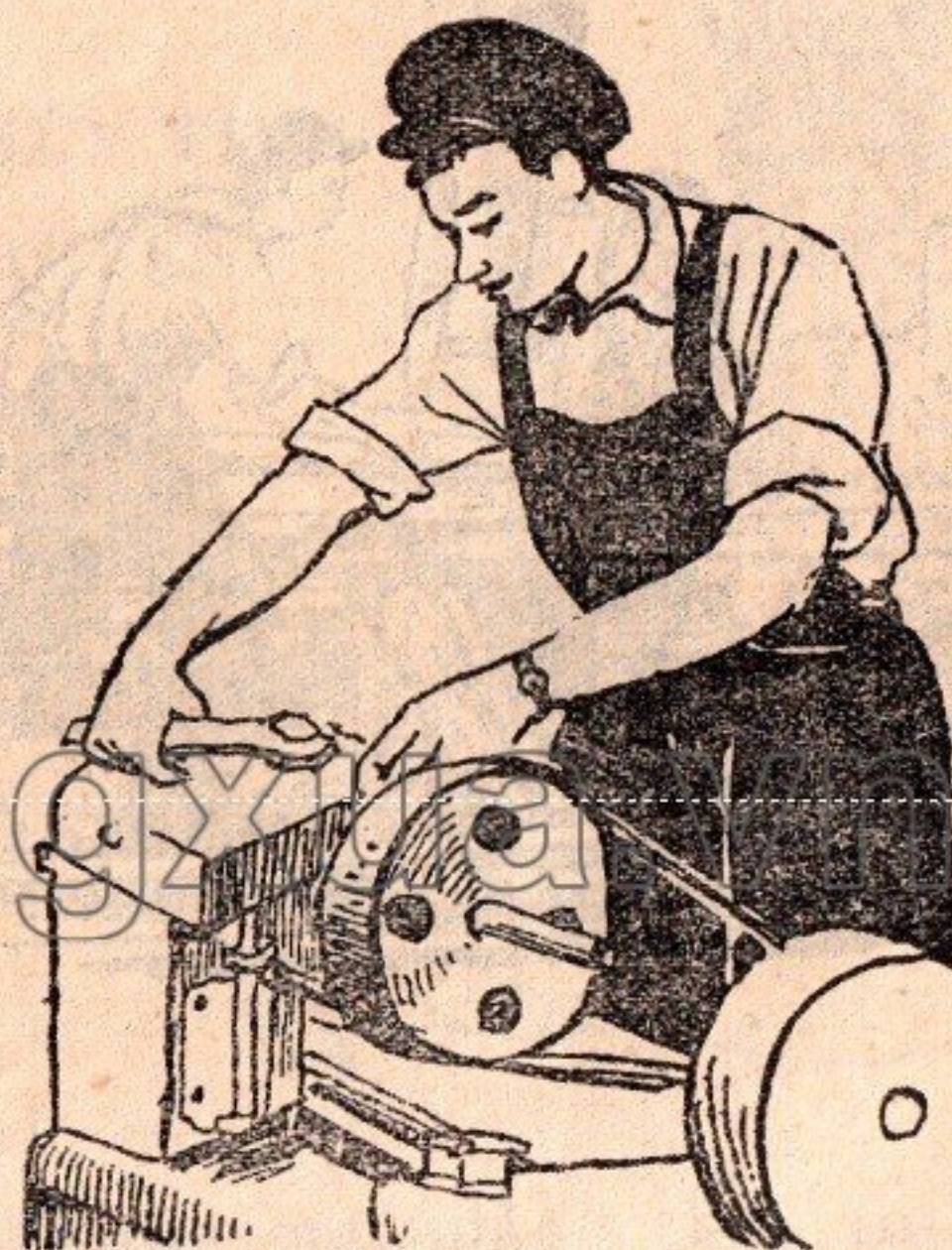
TÔM, TẾP GIÚP BÀ CỒNG

Bà Cồng đi chợ trời mưa,
Cái tôm, cái tép đi đưa bà Cồng.

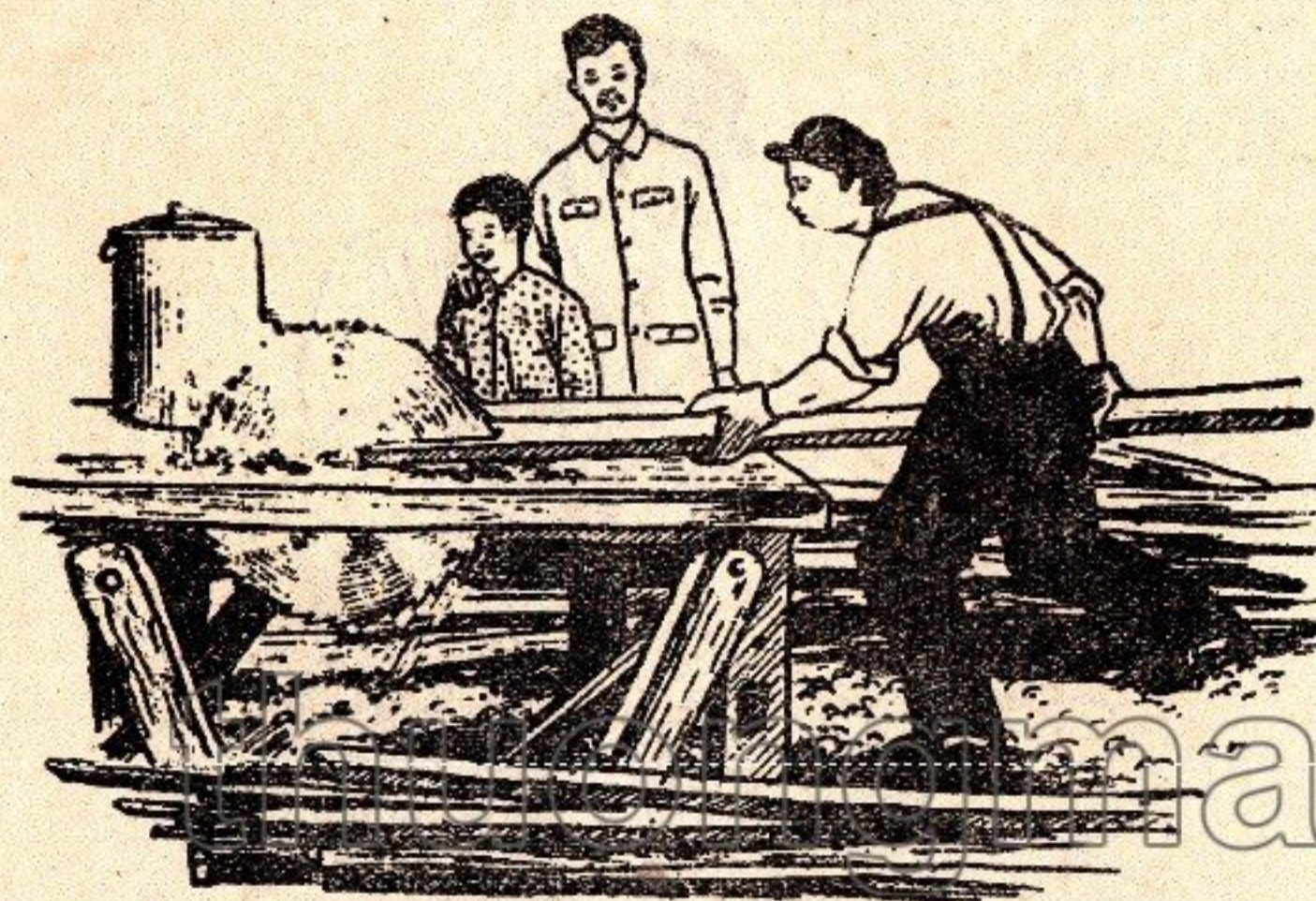
Chúng đưa qua quãng đường cong,
Đưa bà vào tận ngõ trong nhà bà.

BÁC CÔNG NHÂN

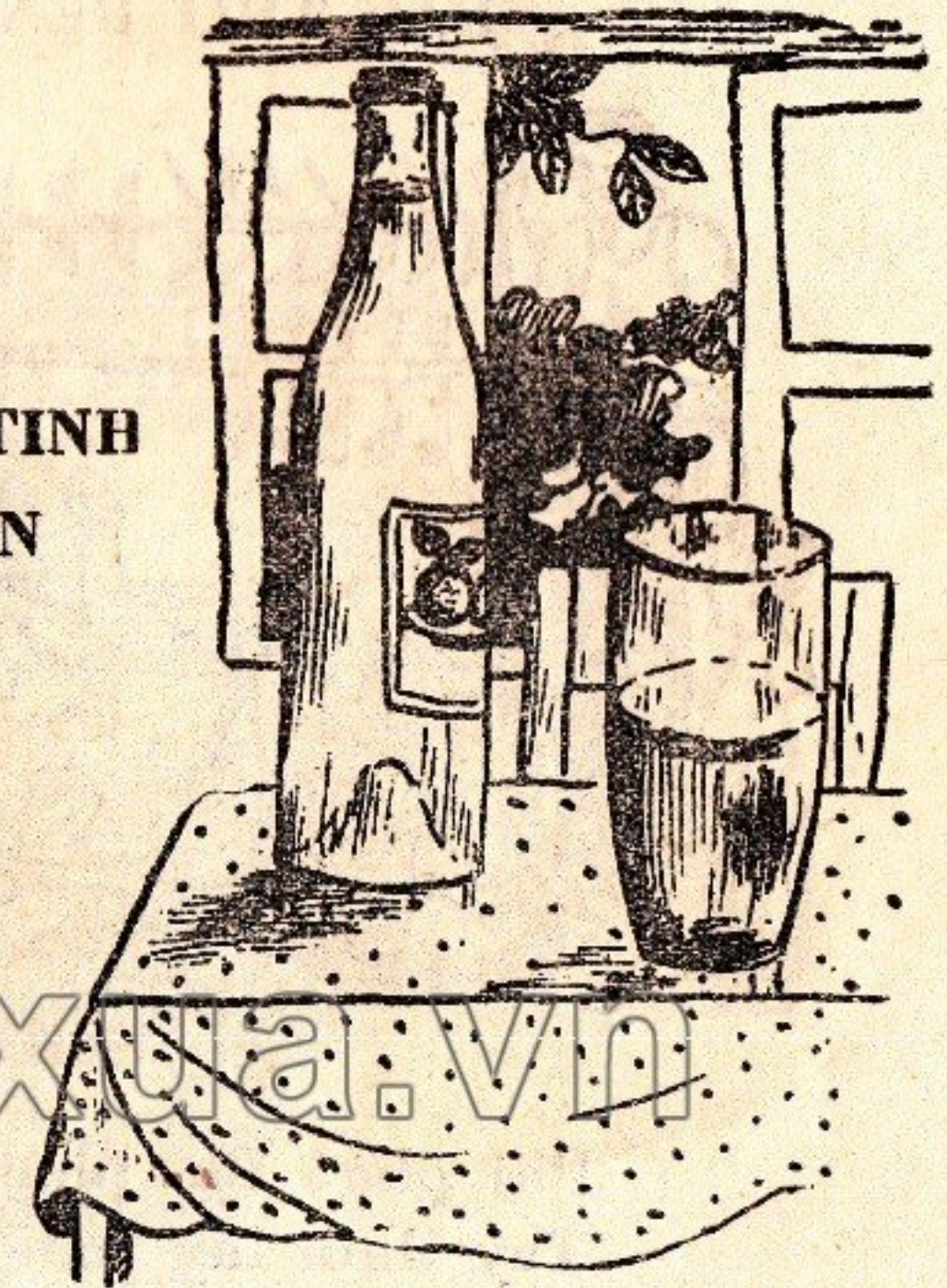
Nếu không có bác công nhân
Lấy đâu nhà cửa trú thân đêm ngày?
Áo quần ta mặc ai may?
Lấy đâu máy móc dựng xây nước nhà?

THĂM NHÀ MÁY CƯA

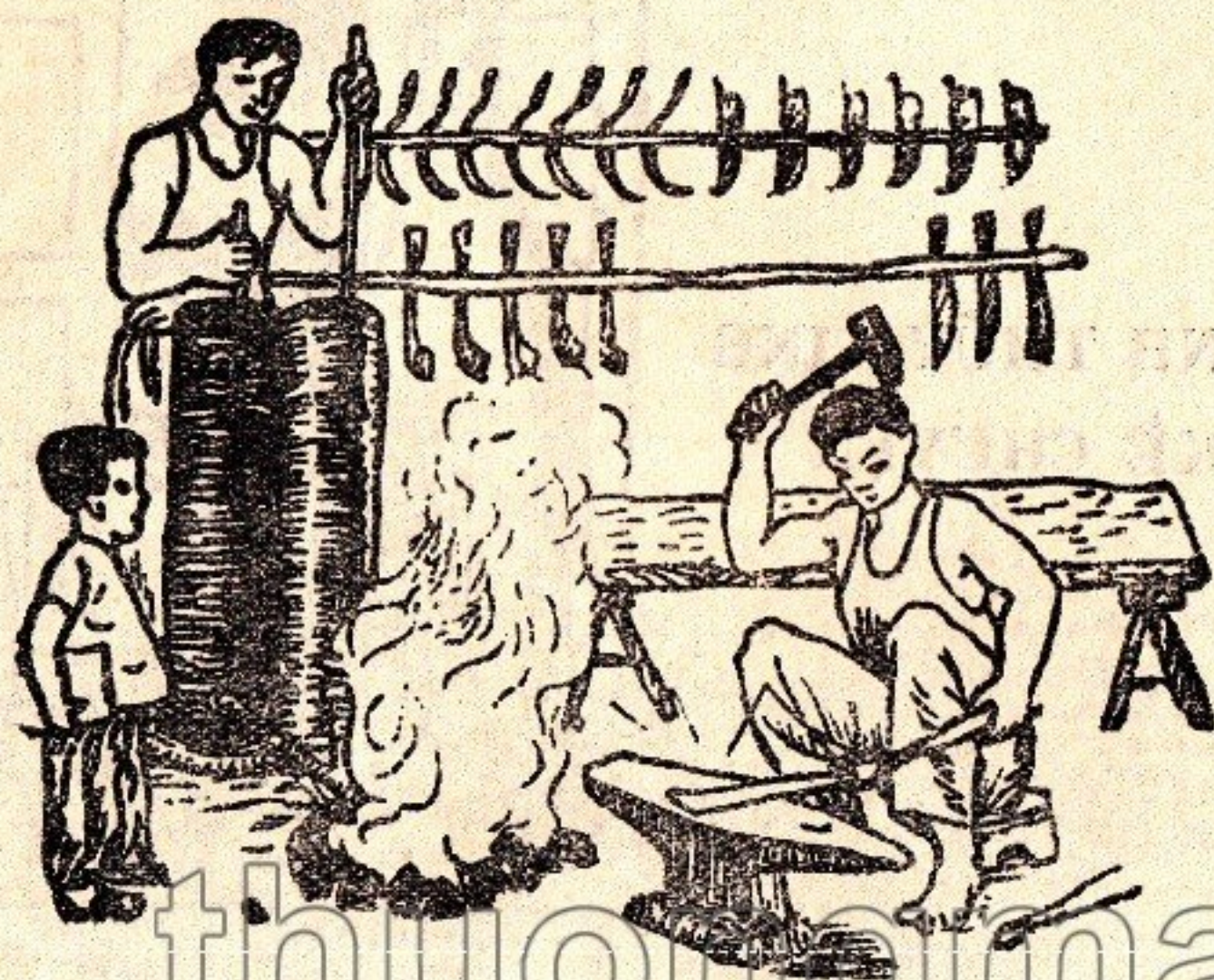
Tí được chú cho đi xem nhà máy cưa.
Gần đến công đã nghe thấy tiếng máy
chạy âm âm. Trong các phòng rộng, các
bác công nhân đang chăm chú làm việc.
Máy cưa xẻ gỗ thành ván thẳng tắp. Tí
xem mãi không chán.

MẢNH THỦY TINH KÈ CHUYỀN

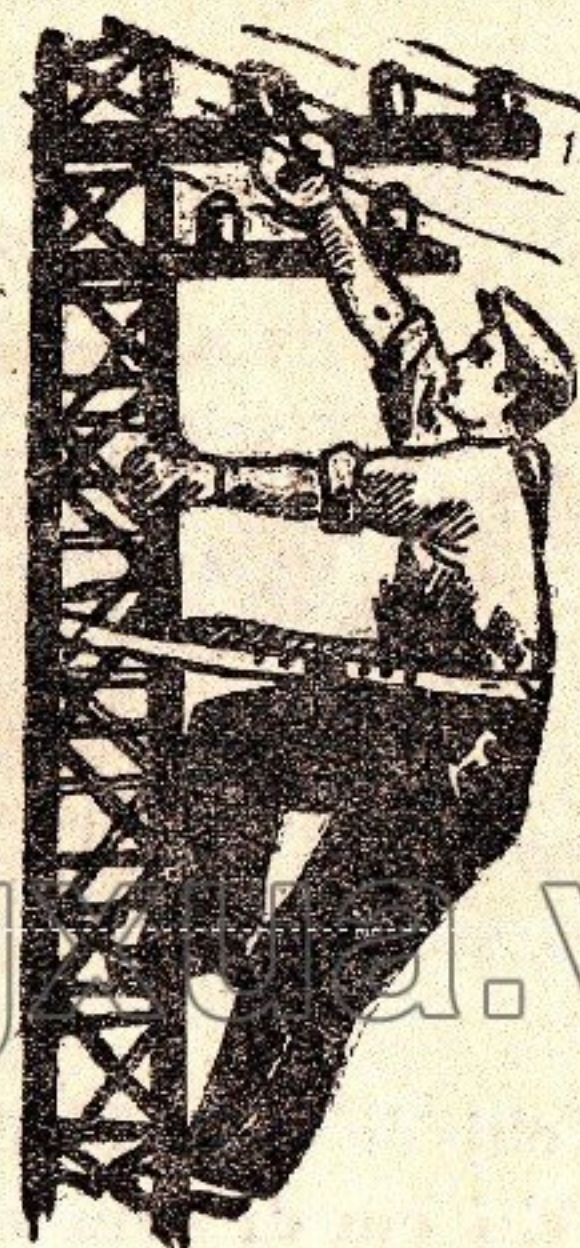
Chúng em, mảnh thủy tinh,
Xưa kia nằm bãi rác,
Sau nhờ bạn học sinh
Thu nhặt về thành đồng
Rồi đưa vào trong xưởng
Được các bác công nhân
Lao động rất chuyên cần
Biến chế thành chai cốc.

BÁC THỢ RÈN

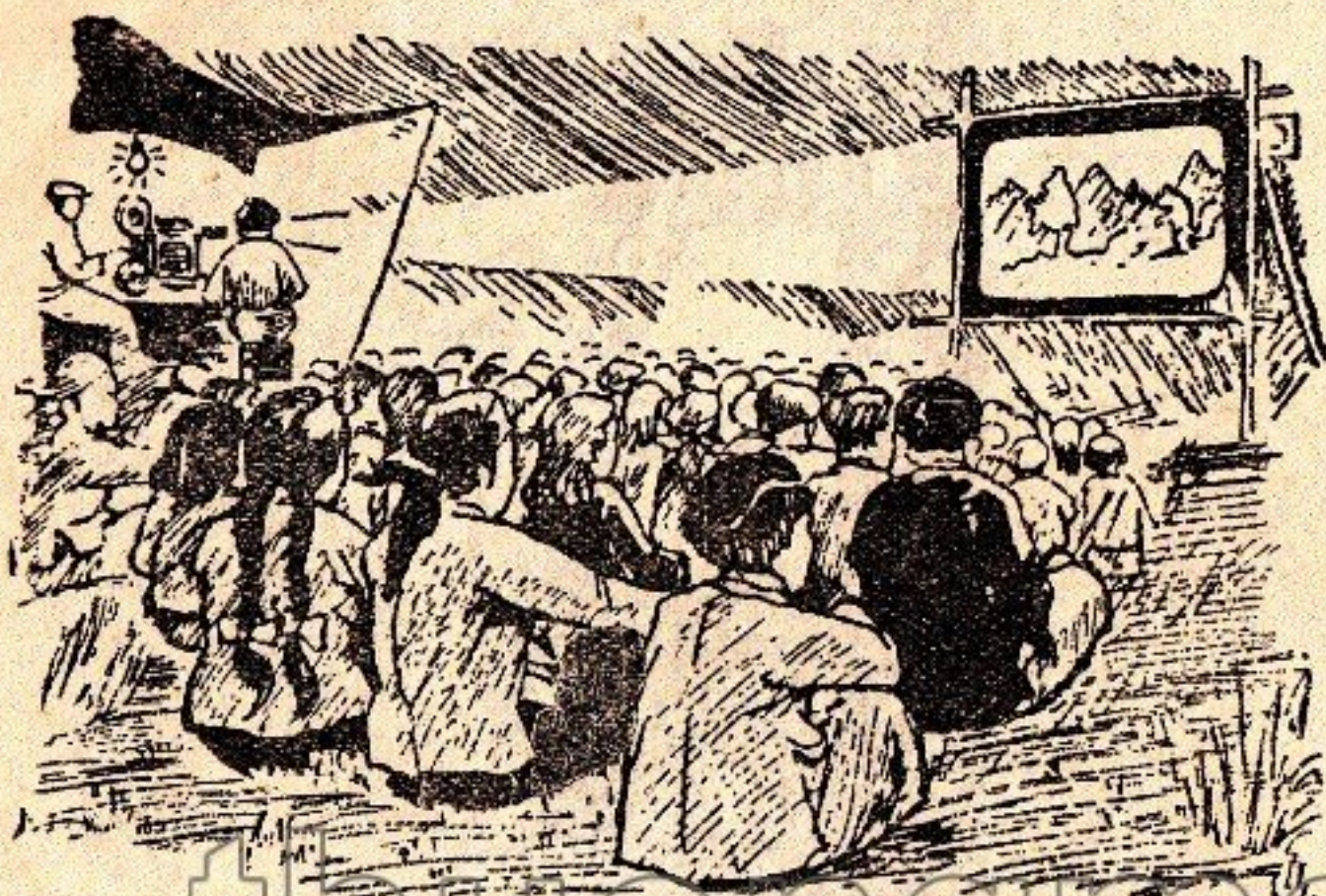
Phì phò! Phì phò!
Tay đuổi tay co,
Kéo bẻ thời lửa,
Hai tay bác thợ
Cầm búa cầm kìm.
Kìa bác đang rèn
Lưỡi liềm, lưỡi hái,
Ngày mai chuyên tới
Cho bác nông dân
Gặt hái chuyên cần
Mọi người no đủ.

ANH BA, CÔNG NHÂN GUƠNG MẪU

Anh Ba là công nhân nhà máy đèn.
Anh còn trẻ tuổi, song làm việc rất
hăng hái. Những đêm mưa gió hoặc rét
mướt, nơi nào đèn hỏng là anh xung
phong đi chữa ngay, không chút ngần
ngại. Anh muốn thành phố của ta không
bao giờ thiếu ánh sáng.

XEM CHIẾU BÓNG

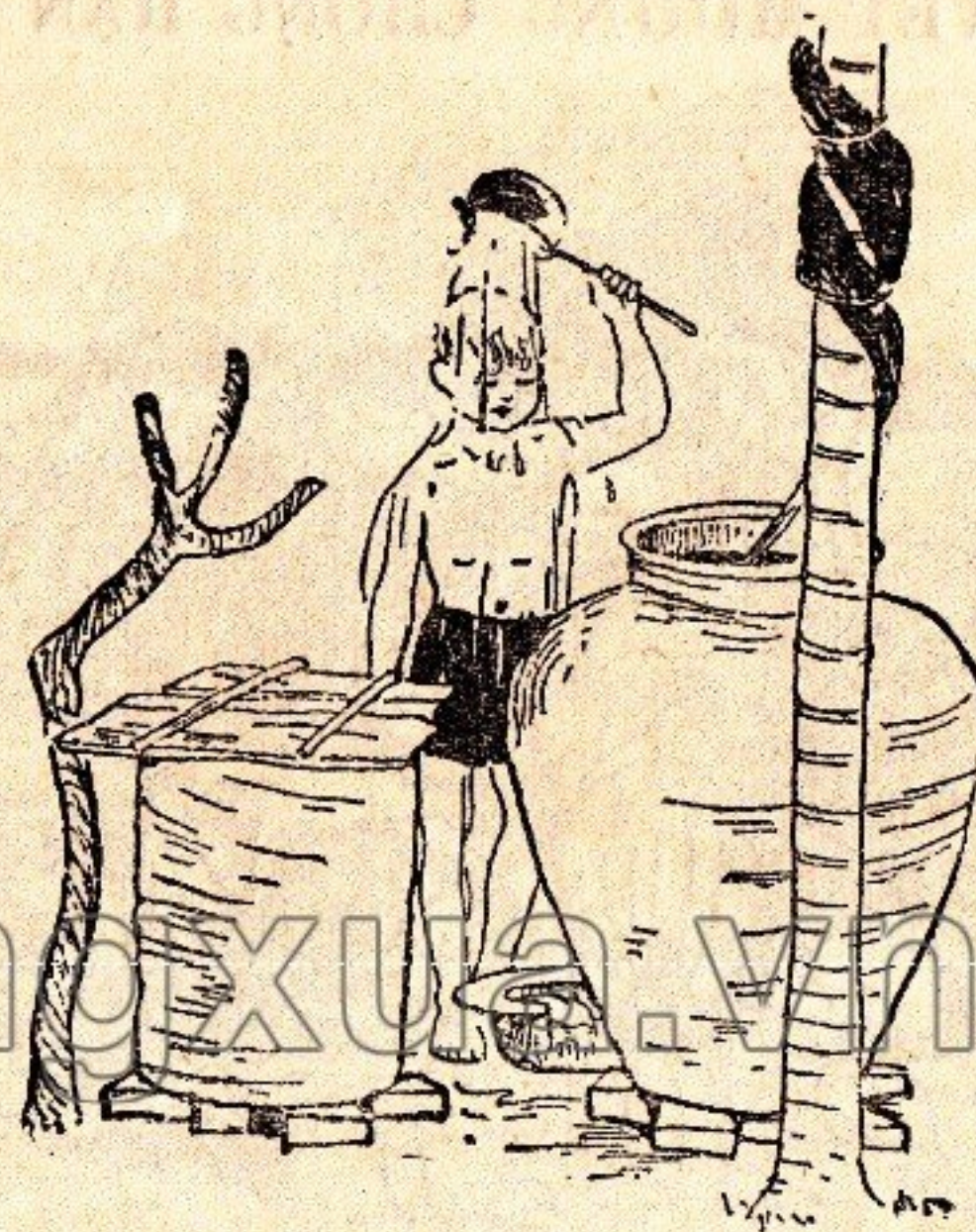

Mão theo chị đi xem chiếu bóng ở bãi chợ. Hai chị em đi sớm nên có chỗ ngồi tốt.

Đèn vừa tắt, *tiếng thuyết minh*⁽¹⁾ vang lên. Ai nấy đều chăm chú nhìn lên màn ảnh. Chiếu phim hoạt họa, hai chị em xem không biết chán.

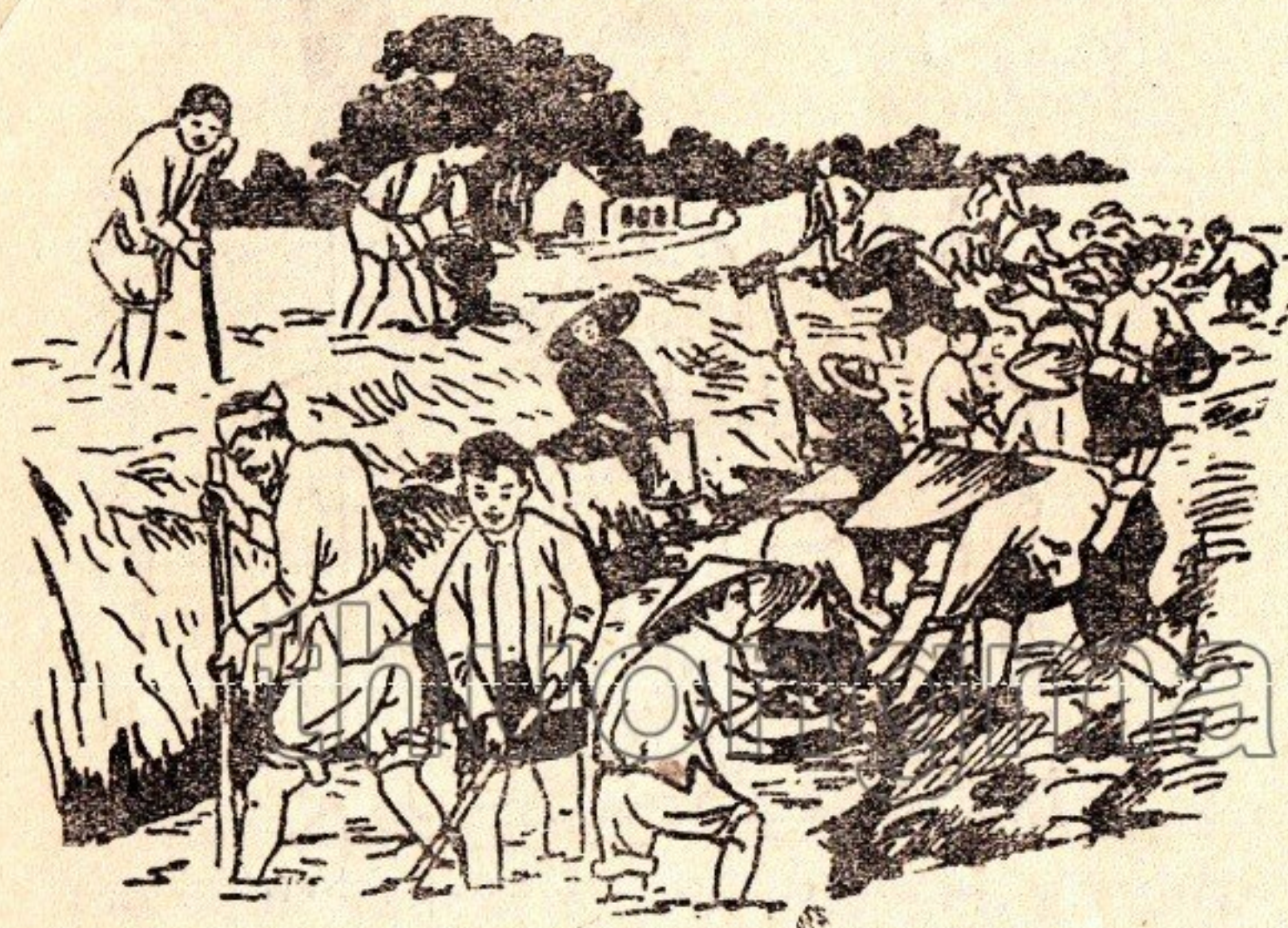
Chú thích. — 1. Thuyết minh: nói về câu chuyện trong phim cho người đi xem hiểu rõ.

TẮM MÁT

Mùa hè nóng nực,
Ra tắm mồ hôi,
Lúc học, lúc chơi,
Áo quần bụi bám.
Nước này mát lắm,
Ta phải bảo nhau,
Tắm rửa gội đầu,
Cho người sạch sẽ.

VẾT MƯƠNG CHỒNG HẠN

Trời nắng lâu, ruộng lúa khô cạn. Nhân dân trong xóm rủ nhau đi vét mương. Người mang gàu, người vác xẻng, cuốc. Mặc dù chân tay lấm bết, anh chị em vẫn vừa làm vừa hò hát rất vui. Đến trưa lòng mương đã thông. Nhìn nước về, ai nấy đều phấn khởi.

MANG GIÚP CỤ

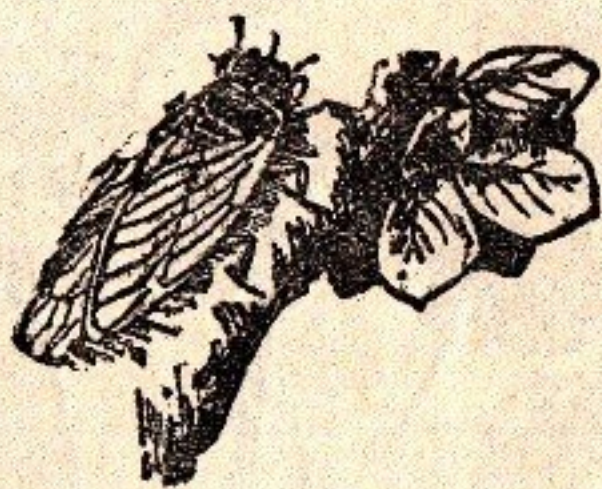

Trời nắng chang chang. Một bà cụ già đang khom lưng vác bó củi, mồ hôi nhễ nhại. Vinh và Quang đi học về thấy thế liền bàn nhau :

— Này chúng mình mang giúp bà cụ già bó củi về nhà đi!

Cụ già chuyển bó củi về cho hai em và nói: “Các cháu ngoan quá, cảm ơn các cháu nhé!”

VE SÂU

Các bạn ơi có nghe:
Ve sầu kêu ve ve,
Báo tin mùa xuân hết
Sắp đến ngày nghỉ hè.

Các bạn ơi có nghe:
Ve sầu kêu ve ve,
Chúc chúng ta mạnh khỏe,
Vui chơi trong dịp hè.

NGHỈ HÈ

Sau buổi liên hoan cuối năm học, Tí được nghỉ hè ba tháng. Nhân dịp này, Tí cùng anh về thăm bà ngoại. Nhà bà ngoại có giếng nước trong, có vườn cây ăn quả, có ao thả cá. Tí tha hồ tắm, tha hồ chơi, tha hồ thả diều. Hôm Tí trở về nhà, ai cũng khen Tí khỏe hơn trước.

CÂU ĐỐ

1. Củ gì có bấu có gai
Ruột trong thì trắng, vỏ ngoài thì đen.
Cùng làng cùng nước với sen,
Ai ăn cũng phải ngợi khen ngon bùi?

∴

2. Cái gì mà lưới bằng gang
Xới lên mặt ruộng những hàng thẳng
bằng

Giúp người có thóc gạo ăn
Năng làm thì lưới sáng bằng mặt
gương?

∴

3. Hòn gì bằng đất nặn ra
Xếp vào lò lửa nung ba bốn ngày
Khi ra má đỏ hây hây
Mình vuông chân chẵn đem xây cửa nhà?

∴

4. Con gì kêu giống chuột kêu
Ngày treo chân ngủ, tối chiều mới ra,
Chập chòn bay bổng bay la
Vọt đầy túi muối, đề mà nuôi thân?

∴

5. Trong nhà hỏi có con gì
Đêm ra bắt muỗi, ngày đi bắt ruồi,
Thình lình tắc lưỡi một thôi
Bốn chân bám sát vách vôi trần nhà?

∴

6. Xưa kia tôi ở trên rừng,
Giờ về khoác cồ, ôm lưng mọi người.
Mỗi khi có hạt mưa rơi,
Là người đánh bạn với tôi cùng đường?

(Là cái gì?)

TRẢ LỜI:

1. Củ ấu

2. Lưới cà

3. Hòn gạch

4. Con dơi

5. Thạch sùng

6. Áo tơi là.